

Fosfor-scenarie - regulering og afgifter

22. februar 2021

Christian Ege, seniorkonsulent

Regulering og afgifter

- Fosfor er både et forurenings- og et ressourceproblem
- Brug for både afgifter og regulering
- Måltet regulering især vigtig iff. forurening – effektive lokale virkemidler i fosforrisikoområder
- Generel regulering aht. ressourceproblemet – fjern overforbrug af P
- Forebyggelse af forurening kræver lavere P-tildeling

Klimaafgift

- RGO-forslag grundlæggende som Klimarådets
- Indfasning, fra 500 til 1500 kr/t. Afgift kan ikke stå alene som virkemiddel, særligt ikke under indfasning
- Pris på CO₂: EU/ETS-kvote: ca. 250 kr/t. DK transportanalyser: stigende til 472 kr/t i 2030. Trafikverket, Sverige: 4.900 kr/t
- Opdeling på udlednings- og produktafgifter i særligt konkurrenceudsatte brancher

Udledningsafgift:

- Giver direkte incitament til reduktion af udledning
- Friholder import - kan give lækageproblemer i konkurrenceudsatte erhverv.

Produktafgift:

- Rammer import og hjemmeproduktion ens
- Stimulerer adfærdscændringer hos forbrugerne
- Mangler direkte incitament til udslips-reduktion

Husk at produktafgift modsvarer fritagelse for udledningsafgift

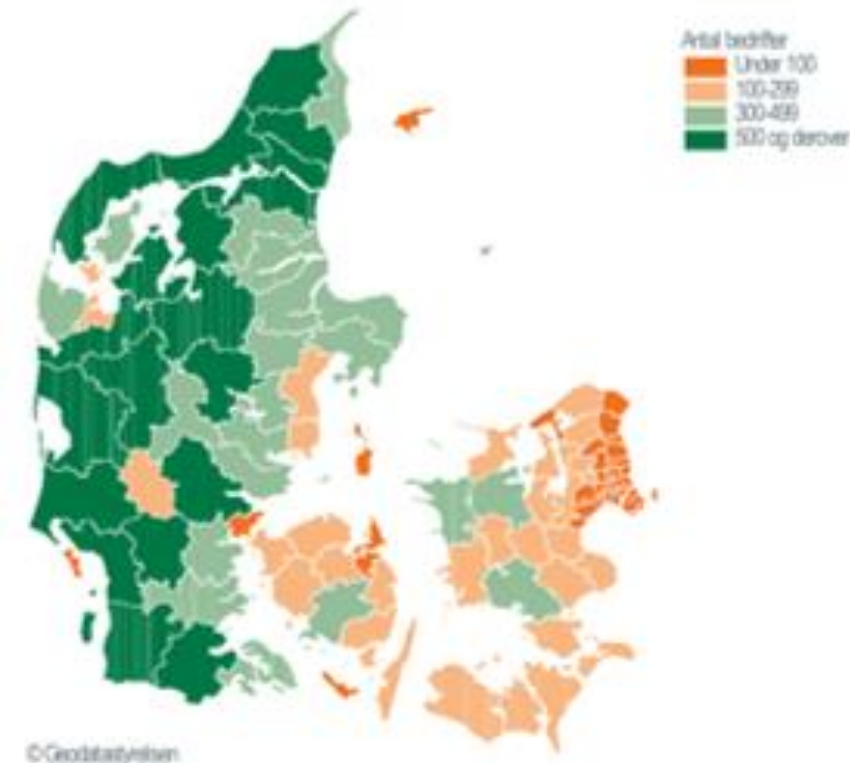

Fosforafgift

- **Generel afgift på store fosforkilder – foder, fodertilsætning, kunstgødning. Udgør hhv. 61, 19 og 20% af fosforimporten**
- **Tjener flere formål - mindske forurening og spare på ressourcen**
- **Afgift på mineralsk foderfosfat 2004-19. Forbedrede P-udnyttelse i dyr, i starten – med fytase (enzym) – men blev ikke indexreguleret**
- **I dag overgødes med P nær husdyrbrugene, mens planteavlere importerer billig P med kunstgødning. Marked virker ikke**
- **Afgiften vil skabe tilskyndelse til recirkulering af P og bedre udnyttelse af P i husdyrgødning**

Bedrifter med husdyr fordelt på kommuner. 2010

Animalske fødevarer

- **Trin 1: kød, smør samt oste med over 4 kg CO₂/kg**
- **Trin 2 (nogle år senere): andre mælkeprodukter**
- **Afgift fordeles på produktion og (især) forbrug – pga. konkurrence**
- **I alt svarer det til: okse: 7 kr/kg, fjerkræ: 2,75, svin: 2,30, ost: 4,50, smør: 5,00**
- **Tilskud til naturplejekvæg og -får (kompensation)**
- **Sammensatte produkter: under 10% er afgiftsfrit (for at lette administration)**

Vender grønne afgifter den tunge ende nedad?

- Hvordan tør vi, efter at have set de gule veste i Frankrig?
- *Nogle grønne afgifter vender den tunge ende nedad – vand- og varmeafgifter – hvis man ikke kompenserer*
- Der *skal* kompenseres. Gode erfaringer fra Nyrup-regeringen i 1990'erne – blev senere til "grøn check"

Regulering – fosforloft og udtagning

- Stramning af fosfor-lofter –fase 1, til 25 kg/ha (Helsinki-konv.)
- Stramning kan fremtvinge bedre udnyttelse af P i husdyrgødning
- Negativ P-balance i områder der er overgødet med P – både aht. forurening og ressourcer
- Negativ P-balance er allerede udbredt i planteavlsbrug
- Udtagning af 100.000 ha jorde med lavt C-indhold, med kompensation – jordfordeling, med mere helhedsorienteret indsats
- Hvordan kan processen speedes op?
- Skovrejsning og omlægning til græs på eksisterende omdriftsarealer
- Udfasning af sojaimport – startende med afgift + forbud mod ikke-certificeret soja – Arla udfaser GMO-Soja
- fremme af alternativer (græsprotein, hestebønner) – med F&U-midler m.v.

Ompriorité EU-støtten (CAP)

Overflytning af midler fra søjle 1 til 2

Brug af CAP-søjle 2 midler til

- **Udtagning af jord – éngangsbetalinger bliver mulige**
- **jordfordeling: Opkøb af jord, konsulenter til proces, forundersøgelser, mm**
- **miljøteknologi – biogas – separation - græsprotein**
- **forskning – sortsudvikling – plantebaseret - fodereffektivisering**

Skærpe af Eco-schemes, f.eks. støtte til flerårige afgrøder (excl. afgrøder til forbrænding)

Regulering – tilskud og færre husdyr

Tilpasning af antal husdyr til det reducerede omdriftsareal

- Tilskud til lukning af svinefabrikker (hollandsk model) – og til lukning af uheldigt placerede husdyrbrug (L&F/DN-model)
- Overvej kvoter for antal husdyr – som de hollandske svinekvoter
- Undgå anden foderimport – afgift på fosfor i foder + ?
- Ny eksportfremme-ordning for plantebaserede fødevarer

RÅDET FOR
GRØN OMSTILLING

TAK FOR OPMÆRKSOMHEDEN

RÅDET FOR GRØN OMSTILLING

- Se udspillet på www.fremtidenslandbrug.dk
- Følg RGO på Facebook og Twitter, og abonner på vores nyhedsbrev

